

Kiállításfotó - a Nagytétényi Kastélymúzeum ('Magyar Barokk Múzeum') kiállításának részlete

Adattár - Fényképgyűjtemény

Leltári szám:	FLT 89 
Készítés ideje:	1948
Készítés helye:	Budapest
Anyag:	fotópapír
Technika:	fekete-fehér fotó
Méretek:	magasság: 8,5 cm szélesség: 11,1 cm

A 18. század közepén felépült nagytétényi Száraz-Rudnyánszky-kastély a második világháborút követően, 1947-ben állami tulajdonba került. A kastély korábbi résztulajdonosa, Dáni Géza (1895-1955) művészettörténész, valamint az Iparművészeti Múzeum igazgatója, Voit Pál (1909–1988) javaslatára a Földművelésügyi Minisztérium 1948. július 1-én átengedte az épület tulajdonjogát Magyar Nemzeti Múzeumnak, amely azután 1949-ben az Iparművészeti Múzeum kezelésébe adta. (Az Iparművészeti Múzeum 1934–1948 között az 1934. évi VIII. tc. által a Nemzeti Múzeumból létrehozott Magyar Történeti Múzeum Iparművészeti Táraként működött, s 1948-ban nyerte vissza önállóságát.)

Az épület legépebben maradt déli szárnyának egyes helyiségeiben még 1948 nyarán megnyílt a kastélymúzeum első kiállítása, amely az Iparművészeti Múzeum barokk tárgyaiból mutatott be egy válogatást. 1952-ben az épület déli szárnyának egészében bútorkiállítás kapott helyet: az *Európai bútorok a XV-XVIII. századig* c. kiállítás Szabolcsi Miklósné és Sternegg Mária rendezésében, míg a *Magyar bútorok a XVIII-XIX. századig* c. kiállítás Szabolcsi Miklósné, B. Koroknay Éva és Koós Judith rendezésében valósult meg, 9 földszinti teremben.

Voit Pál már 1947-ben felvetette a barokk múzeum kialakításának gondolatát a nagytétényi kastélyépületben, amint arról Huszár Lajoshoz, a Magyar Nemzeti Múzeum (Történeti Múzeum) főigazgatójához írott levele is tanúskodik:

Főigazgató Úr!

Az Iparművészeti Múzeum gyűjteményeinek kiállítása, illetve a kiállítás elhelyezését akadályozó, s évtizedek óta egyre fenyegetőbb helyszűke távolabbi program felállítására kötelez. E program megvalósításához azonban már most meg kell tennünk a szükséges lépéseket.

Miután a részletesen kidolgozott terv szerint gyűjteményünk a Múzeum helyreállítandó régi területén csak részben állítható ki, valamint az Iparművészeti Akadémia kiköltöztetése egyelőre nem látszik lehetségesnek, műtárgyaink egy részét – nevezetesebb barokk bútoraink, berendezési tárgyaink és más barokk régiségek másodvonalbeli csoportját – az Iparművészeti Múzeum épületén kívül, lehetőleg stílszerű környezetben szeretnénk elhelyezni.

Erre a célra szinte önmagától kínálkozik a nagytétényi kastély, a magyar barokk kastélyépítészet egyik remeke. A mintegy 40-50 szobából álló épület bár súlyos károkat szenvedett a háború folyamán, de mint műemlék a Műemlékek Országos Bizottsága és mint idegenforgalmi érdekesség a Főváros által nyújtandó segítséggel viszonylag könnyen helyreállítható. A kastély 14 km-re van a Fővárostól, vasúttal, helyiérdekűvel és hajóval, valamint a régi balatoni műúton könnyen elérhető. Délnyugatra csatlakozik hozzá Campona Castrumának területe, amely már a Nemzeti Múzeum birtokában van. A kastély egy részében elhelyezhető lenne az a helyi régészeti gyűjtemény is, amelynek anyaga a Castrum ásatásaiból került elő, illetve fog előkerülni.

A nagytétényi kastély birtoklására a Fővárosi Földhivatal megváltási határozatot hozott, juttatása még nem történt meg, bár nem jogszerűen a helyi gazdaképző iskola belehelyezkedett. Más igénylő eddig nem lépett fel. Illetékes helyről nyert információ szerint az igénylésnek még helye van, mert egyrészt az épület nem alkalmas gazdasági iskola céljaira, másrészt a Földművelésügyi Minisztérium a műemlék szakszerű restaurálását nem fogja vállalni, miután ilyen költségekből a célnak megfelelő kisebb méretű gazdasági iskolát tudna emelni.

Abban az esetben, ha a juttatás a Magyar Nemzeti Múzeum birtokába juttatná a nagytétényi kastélyt, nemcsak hogy az Iparművészeti Múzeum raktárában őrzött és kiállításra előreláthatólag nem kerülő anyagát tudnánk elhelyezni, hanem megmentve egyik legfontosabb barokk kori profán műemlékünket, Budapest, közvetlen közelében korszerű miliőben az Iparművészeti Múzeum kezelésében barokk múzeumot létesíthetnénk.

A fentiek alapján azzal a kéréssel fordulok Főigazgató Úrhoz, hogy fenti előterjesztésem a Magyar Nemzeti Múzeum Tanácsánál bemutatni szíveskedjék és attól számomra hivatalos engedélyt kieszközölni szíves legyen, hogy a nagytétényi kastély megszerzésére a megfelelő lépéseket megtehessem.

Budapest, 1947. október 28.
Kiváló tisztelettel

Dr. Voit Pál
egyetemi m. tanár
az Iparművészeti Múzeum önállósításával megbízott osztályvezető

(IM Adattár, 140/1947)

Irodalom

- Boros László: A nagytétényi kastélymúzeum. *Magyar Műemlékvédelem*, 1969-1970. 1972. - 63-75.

